

EKOBRANJE PRI POUKU SLOVENŠČINE:

**INTERDISCIPLINARNO IN
TRAJNOSTNO UČENJE
DIJAKOV 3. LETNIKA SŠGTLJ**

**Patricija Grmek
Kostanjevica na Krki, 30. maj 2026**

IZHODIŠČA IN CILJI

- Upad poglobljenega branja v digitalni dobi.
- Povezovanje jezikovne pismenosti s trajnostnimi in okoljskimi vsebinami.
- Razvoj bralne pismenosti in kritičnega mišljenja.
- Razumevanje podnebnih sprememb in pomena voda.

DEJAVNOSTI

KAJ?

- Branje
- Analiza in pisanje besedil
- Ustvarjalno delo
- Terensko delo
- Srečanje s strokovnjakinjo

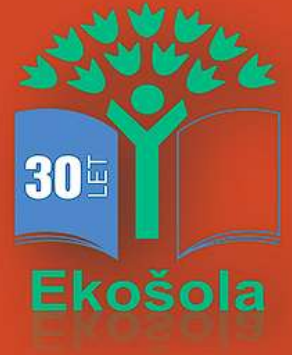
KDO?

Približno 70 dijakov 3. letnika
(gimnazija, turizem).

BRANJE

**Strokovna,
poljudnoznanstvena besedila**

Kajfež Bogataj: **Planet voda,
Planet, ki ne raste**

Viri **Združenih narodov**
(UNDP, 2023)

CILJI:

Razvoj bralne pismenosti,
razumevanje, analiza in
argumentacija.

Povezava vsebin z aktualnimi
okoljskimi izzivi.

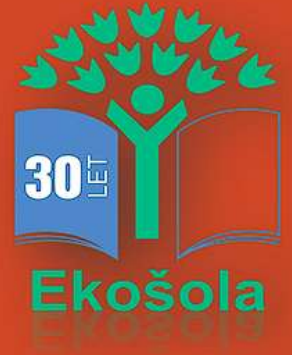
Uporaba terminoloških virov –
razumevanje pojmov.

BRANJE

IZKUSTVENO IN USTVARJALNO UČENJE

Likovno in simbolno izražanje
okoljskih vsebin z odpadnim
materialom.

Motiva: voda, snežinka.

CILJI:

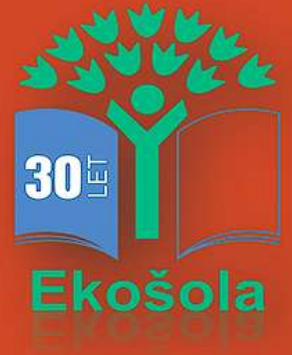
**Kognitivna + izkustvena +
refleksivna** raven učenja
in **celostno okoljsko** zavedanje.

USTVARJANJE Z ODPADNIM MATERIALOM

IZKUSTVENO IN USTVARJALNO UČENJE

Primer ekološke umetnosti in oblikovanja – razstava v MAO:

Je narava moderna?

CILJI:

Razvoj **kritičnega mišljenja** in **trajnostne odgovornosti**.

Povezava teorije in prakse.

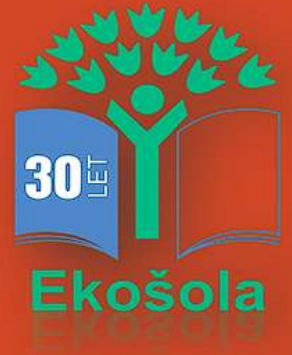
Aktivno učenje → trajnejše znanje!

V MUZEJU

IZKUSTVENO IN USTVARJALNO UČENJE

Pesmi in reflektivna besedila,
fotografije vodnih virov.

Šolska razstava = izraz čustev in
razmišljanj dijakov.

CILJI:

Uporaba metaforike

in stvarnosti – **razvoj kulturne,**
vizualne, likovne pismenosti,
okoljske ozaveščenosti in

družbene odgovornosti
(kritičnost).

ŠOLSKA RAZSTAVA

Voda

Vsa vodovja nekoč zelenega sveta
so vir življenja z modrega neba.
Slanica obdaja tam otočja in otočke,
s solzami polni izvire, reke in potočke.

Četudi oblaki po poti krožijo zaman,
bistropitne tekočine je vse manj.
Ko na obale vse bolj voda rine,
ledenik s severne celine tiho izgine.
Prst neplodna ene kaplje več ne spije.

Prst neplodna ene kaplje več ne spije,
ledenik s severne celine tiho izgine,
Ko na obale vse bolj voda rine!

TERENSKO DELO

Oskrba s **pitno vodo** (Ljubljana),

varovanje **vodnih virov** in komunalna infrastruktura.

Procesi: zajem, filtracija, dezinfekcija ter

neposredni vpogled v **delovanje sistema**.

CILJI (pouk zunaj šole):

Razvoj bralne pismenosti: opazovanje, strokovni jezik in ubesedovanje (poročila dijakov)

funkcionalna in naravoslovna pismenost.

TEREN

Na obisku v Vodarni Kleče

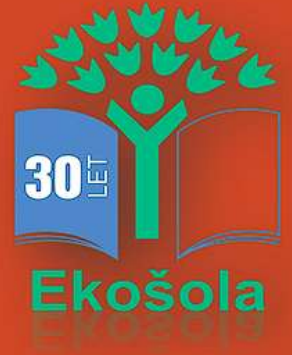
V ponedeljek, 16. marca 2026, smo dijaki tretjega letnika programa turizem obiskali Vodarno Kleče, kjer smo spoznali delovanje enega najpomembnejših objektov za oskrbo Ljubljane s pitno vodo. Ob prihodu so nam strokovnjaki predstavili, kako poteka črpanje podtalnice, njeno čiščenje ter distribucija do uporabnikov. Posebej so poudarili pomen varovanja vodnih virov in odgovornega ravnanja z okoljem.

Med ogledom smo si lahko поблиžje ogledali vodnjake in tehnične naprave, ki omogočajo nemoteno delovanje vodarne. Izvedeli smo, da je voda v Ljubljani kakovostna predvsem zaradi naravnega filtriranja skozi prodnata tla, kar pomeni, da je njena obdelava minimalna. To nas je še dodatno spodbudilo k razmišljanju, kako pomembno je ohranjati naravno okolje neonesnaženo.

Obisk Vodarne Kleče je bil zelo poučen, saj smo pridobili nova znanja o oskrbi s pitno vodo in njenem pomenu za vsakdanje življenje. Menim, da so takšni obiski zelo koristni, ker nas ozaveščajo o pomenu vode kot naravnega vira ter nas spodbujajo k bolj odgovornemu ravnanju z njo.

PREDAVANJE

(Pre)živeti na planetu, ki ne raste – omejenost naravnih virov, podnebne spremembe in posledice, trajnostni razvoj in podnebni ukrepi.

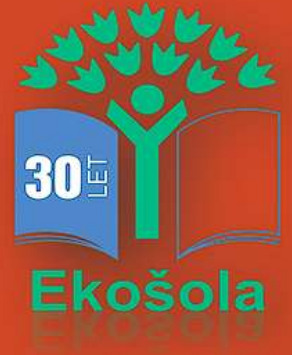
Interaktivno delo: vprašanja, razprava.

CILJI:

Znanje → aktivno razumevanje in **odgovornost** (krično mišljenje)!

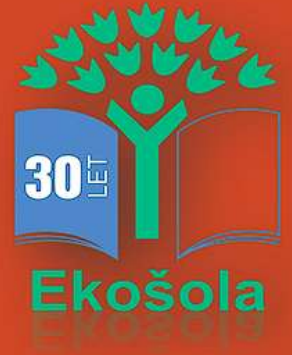
POSEBNOSTI, ZANIMIVOSTI IN PRIPOROČILA

- **Interdisciplinarnost**
(jezik + naravoslovje + umetnost)
- **Izkustveno učenje**
(vodarna, muzej, ustvarjanje)
- **Aktivna vloga dijakov**
(pogovor s strokovnjakinjo) –
ustvarjalci znanja!
- **Motivacija za branje daljših besedil**
- **Problemsko** zasnovane naloge

ZAKLJUČEK

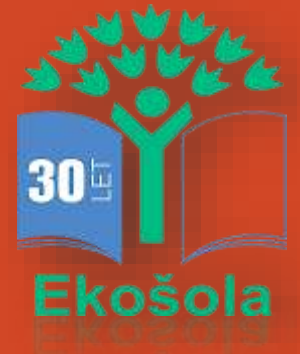
Načrti za prihodnost:

- povezovanje s prakso in strokovnjaki
- uporaba aktualnih tem
- medpredmetno povezovanje
- vključevanje izkustvenega učenja

(KOTO, d. o. o., ekobralna čajanka v angleščini).

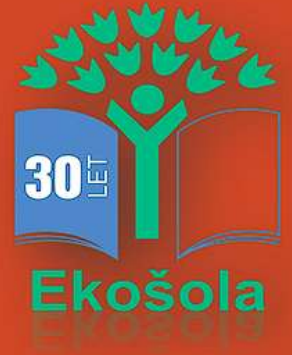
VIRI IN LITERATURA

- Grmek, P. (2025, 22. december). Na lovu za umetniško inspiracijo na razstavi Je narava moderna? <https://www.ssgtlj.si/2025/12/22/na-lovu-za-umetniško-inspiracijo-na-razstavi-je-narava-moderna/>
- Grmek, P. (2026, 6. marec). Ekološke vsebine ob nacionalnem dnevu branja. <https://www.ssgtlj.si/2026/03/06/ekoloske-vsebine-ob-nacionalnem-dnevu-branja/>
- Grmek, P. (2026, 8. april). Planet, ki ne raste: močno sporočilo Lučke Kajfež Bogataj, ki pretrese in navdihne. <https://www.ssgtlj.si/2026/04/08/planet-ki-ne-raste-mocno-sporocilo-lucke-kajfez-bogataj-ki-pretrese-in-navdihne/>
- Grmek, P. (2026, 17. marec). Dijaki turizma na obisku v vodarni Kleče. <https://www.ssgtlj.si/2026/03/17/dijaki-turizma-na-obisku-v-vodarni-klece/>
- Intergovernmental Panel on Climate Change. (2023). Climate change 2023: Synthesis report. <https://www.ipcc.ch/report/ar6/syr/>
- Kajfež Bogataj, L. (2017). Planet voda. Mladinska knjiga.
- Kajfež Bogataj, L. (2020). Planet, ki ne raste. Mladinska knjiga.
- Koce, U. (2023). Odziv živega sveta na podnebne spremembe. Plan B za Slovenijo.
- Schüller-Zwierlein, A., Mangen, A., Kovač, M., & van der Weel, A. (2024). Zakaj je pomembno branje na višji ravni. *Knjižnica*, 68(1), 43–73. <https://doi.org/10.55741/knj.68.1.3>
- Slovenska tiskovna agencija. (2024). Znanstveniki objavili najbolj pregledno študijo o podnebnih spremembah v Sloveniji doslej.
- Stergar, J., & Cotič, M. (2021). Ekopedagogika in trajnostno učenje v šolskem prostoru. *ZRS Koper*.
- United Nations. (2015). Transforming our world: The 2030 agenda for sustainable development. <https://sdgs.un.org/2030agenda>
- United Nations. (2024). What is climate change? <https://www.un.org/en/climatechange>
- United Nations Development Programme. (2023). The climate dictionary. <https://www.undp.org>

VIRI SLIK

- OpenAI. (2026). Ilustracija knjige, iz katere rastejo drevesa in rože s simboli ekologije, trajnosti, umetnosti, muzeja, branja, pisanja in znanosti [AI-generated image]. ChatGPT.
- OpenAI. (2026). *Cilji trajnostnega razvoja – kocke* [AI-generated image]. ChatGPT.
- OpenAI. (2026). *3D ilustracija simbola ekošole in ekobranja z dejavnostmi (branje, analiza besedil, ustvarjalno delo, terensko delo, predavanje)* [AI-generated image]. ChatGPT.
- OpenAI. (2026). Eco-branje simbol "HVALA" – drevo iz knjige (SVG grafika) [AI-generated image]. ChatGPT.
- Lasten arhiv slik.

